

TILLSTÅNDET på Stockholms gator

För att använda dom utrymmen som är allas måste man ha tillstånd.

Det har inte lyckats oss riktigt att luska ut varför det är så. Någon kanske skulle vilja hänvisa till trafiken, men att bilarna ska fram kan ju inte vara nåt skäl att förbjuda andra, betydligt mindre vådliga aktiviteter. Och ingen kan väl hävda på allvar att det är av trafikskäl man inte får spela gatuteater i Kungälv.

För övrigt var det lika kärt för, innan det fanns nåt trafik att tala om. Det kan vi lära oss i August Palms memoarer.

Nej, nåt annat är det, så mycket är säkert. Förmodligen har det nåt med det gamla Ämbetsmannasverige att göra, och dess heroiska kamp mot allmogens ogudaktiga leverne.

Vad är det då man inte får göra utan att fråga Örtenberg på polisens tillståndsavdelning?

Det bestäms i två lagar och en kommunal ordningsstadga.

Allmänna ordningsstadgan - bestämd av riksdan 1956 - reglerar allt mellan himmel och jord som kan tänkas äga rum på stadsplane- och byggnadsplanlagt område.

Där bestäms redan i paragraf två att man måste ha tillstånd om man ska göra något som "inte är allmänt vedertaget" på platsen ifråga.

Sen följer långa listor på sådana inte

allmänt vedertagna beteenden.

Det är t ex sport och idrott, dans, marknadsnöjen och festtåg.

Det är "överläggning, opinionsyttring eller upplysning i allmän eller enskild angelägenhet, ... teaterföreläsning, konsert, biograföreläsning eller annan

allmän sammankomst för framförande av konstnärligt verk" (lagen om allmänna sammankomster).

Det är att dricka rusdrycker på allmän plats, bada utanför bestämd badplats, sätta upp affischer, tala i högtalare eller samla in pengar (lokal ordningsstadga, påhittad och beslutad i kommunfullmäktige 1976).

För allt detta, och mycket mer, måste man ha tillstånd. Det ska sökas minst en vecka i förväg.

I tunnelbanan, som formellt ägs av SL, och på alla dom privata inomhustorgen, gäller andra, helt godtyckliga regler.

Hur många spontana handlingar, hur många händelser vetenskapen om alla tillståndskrav har förhindrat vet väl ingen. Det som inte händer kan inte mätas, räknas och stoppas in i statistiska årsböcker.

Som tur är finns det många som bryter mot bestämmelserna. Det är deras förtjänst att allt mer blir "allmänt vedertaget". Och därmed tillåtet.

Snålt på tunnelbanan

Tunnelbanan är en av Stockholms mest offentliga platser. Där samlas varje dag mer än en halv miljon människor.

- Vi är ett transportföretag och inget annat, brukar SL svara när man frågar varför dom inte ordnar det lite trevligt för sina många resenärer. Det var t ex det svar Alternativ Stad fick på en ansökan om att få servera saft och bullar för några år sen.

Från SL kan man inte vänta sig något. Som tur är finns det stockholmare som tar egna initiativ utan att be SL om lov. T ex blir det allt vanligare att spela musik på perrongerna.

Men dom lever farligt, tunnelbanemusikanterna. Jagade av SLs blodhundar

och av poliser som hänvisar till order från SL när arga resenärer frågar dom varför inte musikanterna får vara ifred.

Vi ringde upp SLs pressinformation och frågade varför man inte får spela på perrongerna.

- Det är främst av säkerhetsskäl, svarade Brita Bodén. Det kan bli trängsel och olyckor, och då har SL infört ett generellt förbud för att få en enhetlig regel.

Kan man inte vänta med att ingripa tills det blir trängsel då, frågar vi. - Det är så svårt att övervaka, svarar Brita. Det är inte säkert att polisen åtar sig att göra det om vi gör deras arbete svårare.

Så SL skyller på polisen och polisen

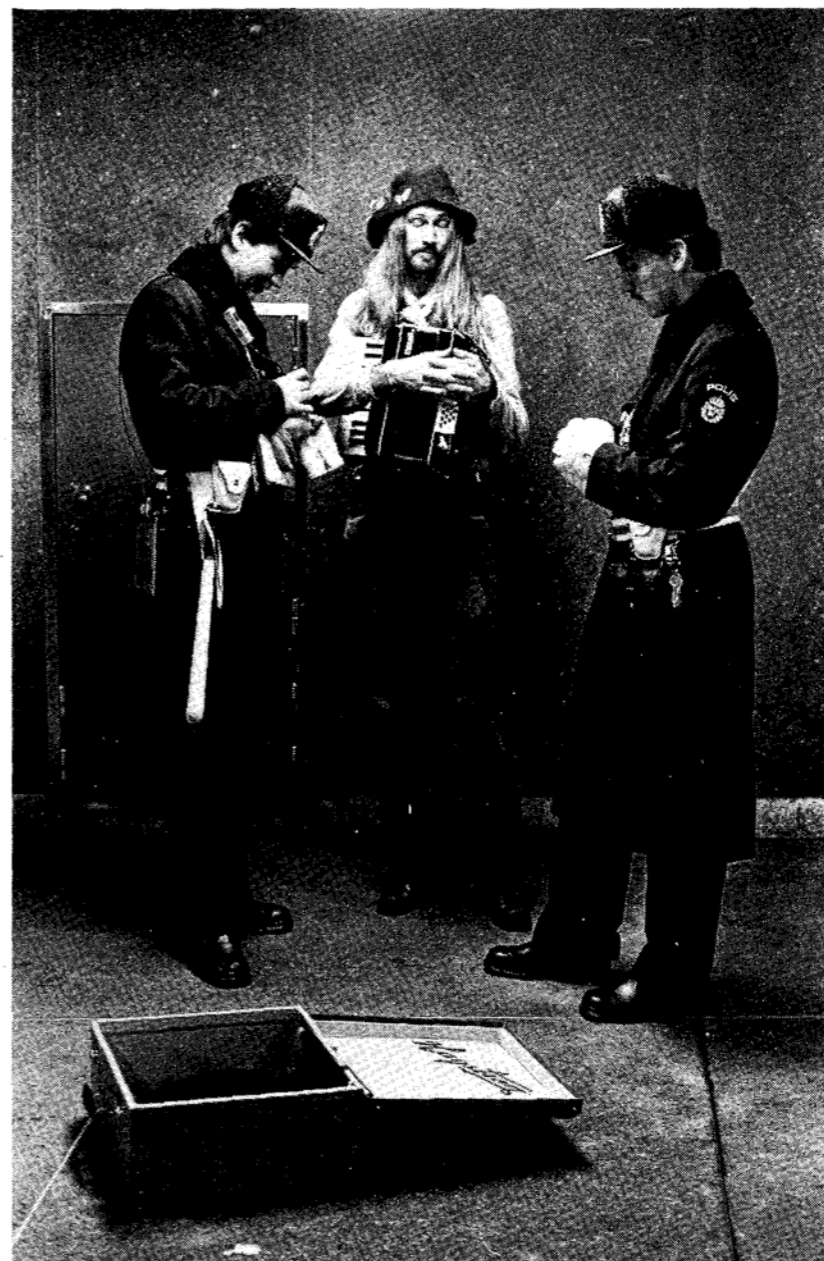

Foto Lars Granstrand/Bildt

Inte bara det förbjudna är svårt att förverkliga. Eller: Det finns så många sätt att förbjuda utan att uttrycka det i ord.

Ingen behöver säga "du får inte" för att man ska undvika att förtära sin medhavda matsäck på Täby Centrums parkeringsplats. Det räcker att parkeringsplatsen är där. Hade det varit en park hade det varit en annan sak.

Tingen gör motstånd mot att användas på nya sätt. Dom bestämmer våra handlingar. Vi kan förstå göra nya ting som passar oss bättre - men **DÅ** vidtar det öppna förtrycket. Försök bryta upp asfalten och plantera ett träd får du se!

... Eller duka ett bord på gatan (foto Björn Nilsson).

Mellan husen finns ett utrymme för ofentligt liv. Men ibland, som på bilden ovan, är konkurrensen hård. Mellan vanliga vänliga människor och plåtfloden och dess uniformerade väktare. De senare drar ofta det längsta strået.

Ibland, som på bilden nedan, är ytorna stora nog att räcka för alla, ja för alla i hela stan. Men dom kommer aldrig dit. Gräs och tomhet drar inte.

Lagom mycket plats, få bilar och många anledningar är dom viktigaste ingredienserna för ett levande folkliv. Och så folk förstås... (Foto Gunnar Hilm).

skyller på SL?

- Njae, jag vet inte det... Men i synnerhet under vintern skulle tunnelbanan utsättas för ett orimligt tryck och riskera att bli marknadsplats om det inte fanns några restriktioner.

Det är tydligen så att eftersom bristen på mötesplatser är så stor så blir det inga eftersom alla är rädda att bli omkullsprungna om dom ordnar något.

Men vad säger den politiskt ansvarige, landstingsrådet Roland Björnsne, som är ordförande på SL?

- SL borde ha en flexibel bedömning, svarar Björnsne. Det enda skäl jag kan komma på att stoppa musiken är att det blir folksamling som stör trafiken. Blir

det inte det finns inget skäl att ingripa.

- Vi hade en s-motion i landstinget om att kulturnämnden kunde finansiera underhållning i T-banan ibland, och den ställde vi oss positiva till.

- Jag ska skriva till SL och be dom tillämpa sina regler med lite urskilning, slutar Björnsne.

Vad lär vi oss av detta?

Att tjänstemän på lägre nivå ofta tolkar bestämmelser på snålaste sätt? Att det ofta kan löna sig att snacka med nåt topp-politiker?

I alla fall lär vi oss att även om Luther Sverige är ingrott och segt så har det sina sprickor. Det gäller att sätta in angreppet där!